

Εξαγωγές & Εξαγωγικές Επιχειρήσεις στην Ελλάδα

Μια έρευνα της διαNEOσις

Ποια είναι τα μεγάλα **διαρθρωτικά εμπόδια** που εξακολουθούν να εγκλωβίζουν την ελληνική οικονομία σε **εσωστρέφεια**; Τι πρέπει να κάνει η Δημόσια Διοίκηση και ποια είναι η καταλληλότερη στρατηγική από πλευράς επιχειρήσεων για να **αυξήσει η Ελλάδα το μερίδιο των εξαγωγών της**;

Δύο νέες έρευνες της διαNEOσις δίνουν τις απαντήσεις:

1) Μια **χαρτογράφηση του ελληνικού εξαγωγικού τομέα από το 2001 έως σήμερα**, σε συνεργασία με ομάδα ερευνητών του **Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών**.

2) Μια **ποσοτική έρευνα σε 525 εξαγωγικές επιχειρήσεις** στην Ελλάδα σε συνεργασία με την **ICAP**, που διεξήχθη τον Οκτώβριο 2018.

Βασικά Συμπεράσματα:

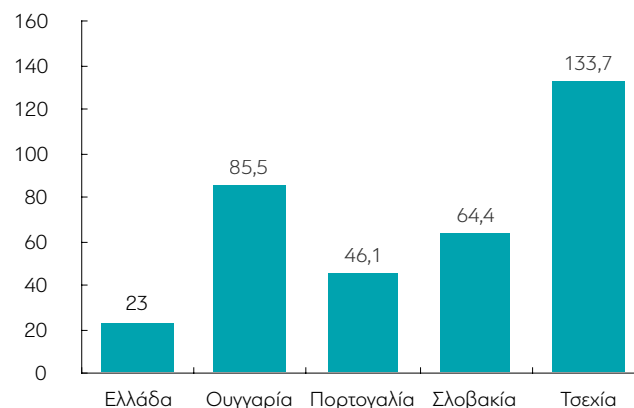
Η Ελλάδα είναι μια σπάνια περίπτωση «μικρής ημίκλειστης» οικονομίας, το εξαγωγικό μοντέλο της οποίας συνθέτουν:

- η υπερβολική συμμετοχή των **υπηρεσιών (50%)** στο σύνολο των εξαγωγών.
- η μεγάλη εξάρτηση των εξαγωγών αγαθών από τα **πετρελαιοειδή (32%)**.
- η **χαμηλή συμμετοχή** στο σύνολο των εξαγωγών του βιομηχανικού τομέα κατά **24%** και του γεωργικού τομέα κατά **10%**.

Το μερίδιο των εξαγωγών στο ΑΕΠ της ελληνικής οικονομίας είναι χαμηλό.

- Το 2008 η **συνολική αξία των εξαγόμενων αγαθών και υπηρεσιών στην Ελλάδα ήταν μόλις το 23% του ΑΕΠ**. Στην Πορτογαλία ήταν 31%.
- Η **αξία των εξαγωγών αγαθών της Πορτογαλίας το 2016 ήταν διπλάσια από αυτήν της Ελλάδας**.

Διάγραμμα: Εξαγωγές Αγαθών Το 2016 (δισ. ευρώ)

Πηγή: UN COMTRADE

Η εσωτερική υποτίμηση την περίοδο της κρίσης δεν απέτρεψε τη μεγάλη πτώση του εξαγωγικού μεριδίου της Ελλάδας.

- Τα έτη **2010-2015** παρατηρείται **μείωση των ελληνικών εξαγωγών κατά 2,6%** (εξαιρώντας τον κλάδο καυσίμων και λιπαντικών) και **αύξηση των παγκόσμιων εξαγωγών κατά 15,4%**.

Η Ελλάδα εξάγει κυρίως σε γειτονικές χώρες με χαμηλό εισόδημα.

- Το **2015 το 75% των ελληνικών εξαγωγικών επιχειρήσεων** (30% των συνολικών εξαγωγών μας σε αξία) έκαναν εξαγωγές στις **φτωκότερες γειτονικές χώρες** (Τουρκία, Κύπρος, Βουλγαρία, Αίγυπτο και Λίβανο).

Οι ελληνικές εξαγωγές γίνονται από λίγες, πολύ μεγάλες επιχειρήσεις.

- Οι **100 μεγαλύτερες εξαγωγικές επιχειρήσεις** εξήγαγαν το **2014 πάνω από το 50% των συνολικών εξαγωγών**.
- Οι εξαγωγικές επιχειρήσεις με περισσότερους από **250 εργαζομένους κάνουν πάνω από το 70% των συνολικών εξαγωγών** της χώρας.
- Το **2015** η μέση εξαγωγική επιχείρηση πραγματοποίησε εξαγωγές της τάξης των **€3 εκατ.** (χωρίς τα πετρελαιοειδή).

Στον κλάδο του ελαιολάδου εμφανίζονται πολλές από τις παθογένειες που πλήττουν γενικότερα τις εξαγωγικές επιχειρήσεις.

- Το **2015 η Ιταλία απορρόφησε το 70% των ελληνικών εξαγωγών** του ελαιολάδου σε χύμα μορφή. Οι Ιταλοί εξαγωγείς τυποποιούν το χύμα ελληνικό ελαιολάδο και το επανεξάγουν ως ιταλικό.
- Είναι χαρακτηριστικό ότι **το μερίδιο της Ιταλίας στις εισαγωγές των ΗΠΑ** (η δεύτερη μεγαλύτερη εισαγωγέας ελαιολάδου παγκοσμίως) ήταν **43,5% το 2015**, ενώ της Ελλάδας μόλις **3,1%**.

Εξαγωγές & Εξαγωγικές Επιχειρήσεις στην Ελλάδα

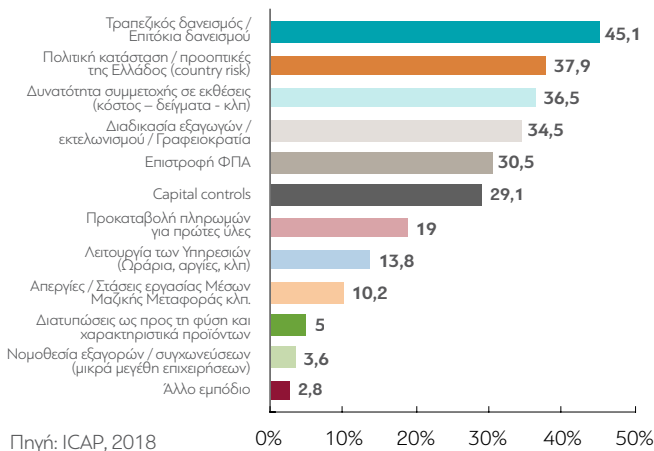
Μια έρευνα της διαNEOσις

Τι εμποδίζει τις εξαγωγές;

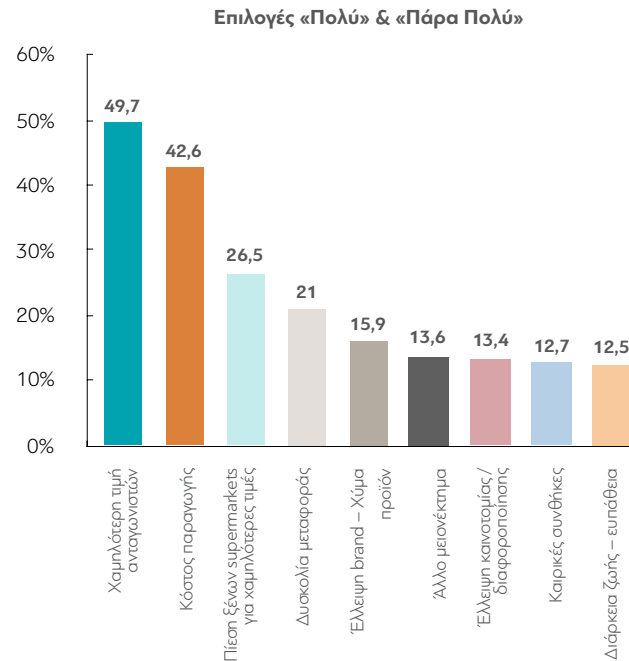
Από πλευράς Πολιτείας:

1. **Δυσλειτουργίες του δημόσιου τομέα** (η υπολειτουργία αρμόδιων φορέων, η έντονα γραφειοκρατική εξαγωγική διαδικασία, η καθυστέρηση επιστροφής ΦΠΑ).
2. Η **υψηλή φορολογία** και οι συνεχόμενες μεταβολές του νομοθετικού πλαισίου (250 φορολογικά νομοσχέδια από το 1975 και μετά).
3. Η **έλλειψη πρόσβασης σε τραπεζικό δανεισμό** και το **κόστος ασφάλισης** των εξαγωγών (το 70% των επιχειρήσεων εμφανίζουν χαμηλή πιστοληπτική ικανότητα).
4. **Αδυναμία άσκησης πολιτικών προώθησης** των προϊόντων στις ξένες αγορές.

Εμπόδια από πλευράς Πολιτείας για την ενίσχυση της εξαγωγικής δραστηριότητας

Μειονεκτήματα των εξαγωγίμων προϊόντων σας

Πηγή: ICAP, 2018

Από τις ίδιες τις επιχειρήσεις:

1. Έλλειμμα ανταγωνιστικότητας των προϊόντων που εξάγουν **λόγω αδυναμίας δημιουργίας ισχυρού branding και διαφοροποίησης** των ίδιων των προϊόντων.
2. Το **υψηλό κόστος παραγωγής**, τα **δίκτυα πώλησης του εξωτερικού** και το **μέγεθος των εταιρειών**.

Μερικές από τις Προτάσεις Προώθησης των Ελληνικών Εξαγωγών

Για την Πολιτεία:

- 1 **Βελτίωση του θεσμικού πλαισίου** της Δημόσιας Διοίκησης με άρση των εμποδίων που αποθαρρύνουν την εξαγωγική δραστηριότητα των επιχειρήσεων.
- 2 **Προσέλκυση άμεσων ξένων επενδύσεων** σε κλάδους υψηλής τεχνολογίας.
- 3 **Βελτίωση των υποδομών** και του **δικτύου μεταφορών**.
- 4 **Αξιοποίηση των διπλωματικών υπηρεσιών** για την υποστήριξη των εξαγωγικών επιχειρήσεων.
- 5 **Επένδυση** σε έρευνα και τεχνολογία.
- 6 **Ταχύτερη εκκαθάριση ΦΠΑ** για τις εξαγωγικές επιχειρήσεις.
- 7 **Μεγαλύτερη ευελιξία και χαλάρωση αυστηρών κριτηρίων** στην ασφάλιση των εξαγωγών.

Για τις εξαγωγικές επιχειρήσεις:

- 1 Δημιουργία **κουλτούρας καινοτομίας και εξωστρέφειας**.
- 2 **Διαφοροποίηση προϊόντων** και παρεχόμενων υπηρεσιών.
- 3 Μακροχρόνια δέσμευση σε **στρατηγική branding**.
- 4 **Διοικητική οργάνωση** με εξαγωγικό προσανατολισμό και **στελέχωση με εξειδικευμένο προσωπικό**.
- 5 **Μείωση κόστους** λειτουργίας και παραγωγής.
- 6 Συνεργασία με **δίκτυα εξωτερικού** και **μεγάλες αλυσίδες**.
- 7 Συνεχής **επιμόρφωση προσωπικού** και ανάπτυξη εξαγωγικών δεξιοτήτων.
- 8 **Συνεργασία με πανεπιστήμια για δημιουργία καινοτομιών** σε όλες τις λειτουργίες της επιχείρησης, με παράλληλη μείωση του κόστους λειτουργίας.
- 9 **Συνεργασία με άλλες εξαγωγικές επιχειρήσεις** και συμπληρωματικές δράσεις.
- 10 Συμμετοχή σε **διεθνείς εκθέσεις**.